

Til
Udvalget for Landdistrikter og Øer

Omø, den 8. oktober 2014

ORIENTERINGSBREV

I det vi takker for turen til Tunø den 2.-3. oktober, fremsender vi hermed et brev til Udvalgets orientering om en række småø-sager, som vi gerne ville have drøftet med Udvalget på turen.

Tunøs færgefart

Turen til Tunø og borgermødet dér mener vi tydeligt demonstrerede Tunøs særlige udfordringer med hensyn til færgetransport og den meget dårlige sejlplan. Set i lyset af at der allerede i år er tilført kommunerne ekstra midler - som ikke rækker til flere afgangne ifl. Odder Kommune - peger det på, at der er behov for en fartplan, der som minimum imødekommer behovet for pendlere morgen og aften og muliggør at man eksempelvis kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette kan kun lade sig gøre ved at tilføre flere midler til de kommuner, hvis færgefart (ofte af historiske grunde) ikke kan yde en basal service – Tunø er et tydeligt eksempel herpå!

Færger og varslede nedskæringer

Sammenslutningen af Danske Småøer har i seneste tid modtaget henvendelse fra flere medlemsøer om varslede nedskæringer i færgedriften. Således ser Lolland Kommune på sammenlægning af færgerne mellem Femø og Askø og indsættelse af en passagerbåd (med store service-foringelser til følge) og Faaborg-Midtfyn kommune peger på nedskæringer i fartplanen for Ø- færgen mellem Faaborg og Lyø og Avernakø.

Vi er yderst bekymrede for denne udvikling. Netop set i lyset af de ekstra midler der er givet til kommunerne til færgedrift via §20 midlerne pr. 1.1. 2014 er det yderst foruroligende, at der ikke blot er tale om status quo i færgeservicen, men at der varsles forringelser.

Usikkerhed om færgedriften gør det yderligere svært at fastholde øboere for slet ikke at tale om at tiltrække nye. De eksisterende erhverv på øerne trues med de varslede forslag: Eksempelvis er der store frugtavlere på Fejø og mælkeproducenter på Lyø, som er afhængige af faste færgeafgange og ikke kan benytte en passagerbåd.

Tredelingsprincippet for færgetilskud

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, at der er behov for at økonomi- og indenrigsministeren over for kommunerne understreger, at der bag §20 tilskuddet til færgedriften ligger et princip om en tredeling af udgifterne til færgedrift: 1 del fra staten, 1 del fra amtet, 1 del fra kommunen. Efter kommunereformen i 2007 og amternes nedlæggelse omfatter §20-tilskuddet således de 2/3 (statens trediedel og amtets trediedel).

Dertil skal så tilføres mindst en trediedel fra kommunen til færgedriften i den pågældende kommune.

Folkeskolereformen

Vedhæftede svar fra Undervisningsminister Christine Antorini på Sammenslutningen af Danske Småøers henvendelse viser med al tydelighed, at ministeren fraskriver sig ethvert ansvar for skolereformens negative konsekvenser, som den nye skolereform giver skolebørn på småøerne. Ansvaret lægges på de i forvejen trængte kommuner. Skolereformen har altoverskyggende konsekvenser for øer med lang sejltid i form af urimeligt lange skoledage grundet lang transport og ventetid – et problem kommunerne har meget vanskeligt ved at løse. På mange øer bliver det fremover meget svært at fastholde/tiltrække børnefamilier.

Udlejning af sommerhuse og kystprojekter i planloven

Til orientering vedlægges Sammenslutningen af Danske Småøers høringssvar på det lovforslag der er fremsat vedr. ændringer i planloven. Vi kan med glæde konstatere at man har forståelse for øernes situation mht. muligheden for at udleje sommerhus til helårsbeboelse.

I hørings svaret påpeger vi desuden vanskeligheden for øerne ved at indgå i de foreslåede 10 spektakulære projekter. Vi foreslår i stedet at der gennemføres 5—10 projekter på småøerne i en mindre skala.

Ophævelsen af bopælspligt for modtagere af Ø-støtte truer øerne

Sammenslutningen af Danske Småøer har sendt vedhæftede brev til Fødevareminister Dan Jørgensen vedr. ophævelsen af bopælspligten i forbindelse med tildelingen af Ø-støtte til landmænd.

Vi er meget bekymrede over at denne er fjernet og frygter at det vil fremme opkøb af landbrugsjord på de beboede småøer af ikke-bosiddende landmænd. Desuden finder vi det stærkt kritisabelt, at dette ikke blev påpeget forud for høringsfristen – eksempelvis blev de ubeboede øer, der nu er omfattet af ordningen ikke nævnt ved navn forud for høringsfristen.

Med henvisning til Lissabon traktatens artikel 174 (indsat nederst i brevet) bør det være muligt at opretholde bopælskravet.

FLAG – vigtig for småøerne

Vi er opmærksomme på at processen med at fastlægge det kommende fiskeriprogram pågår lige nu. En fiskeri-LAG er af stor betydning for småøerne: Der er mange tiltag, idéer og endnu uudnyttede muligheder for udvikling af eksempelvis havnefaciliteter, tangprojekter mm., som har en bred betydning for småøerne mht. fastholdelse af arbejdspladser og øget turisme.

Set i en småø-sammenhæng er fiskerierhvervet et meget vigtigt erhverv, selvom det absolutte tal ikke forekommer stort hverken i dansk eller europæisk sammenhæng. For de småøer, der stadig har erhvervsfiskeri, er disse arbejdspladser af stor betydning ikke kun for de enkelte fiskere og deres familier, men for hele øen. På flere øer, hvor der er erhvervsfiskeri, ser vi afledte effekter i form af fiskeri-relaterede projekter, der igen skaber/fastholder arbejdspladser.

Småøernes helt særlige situation skal og bør tages i betragtning, og fremfor at se på absolutte tal, der kan forekomme ubetydelige i et stort regnestykke, er det af vital betydning for de enkelte småøer at fremme fiskerirelateret udvikling på øerne.

I denne sammenhæng vil vi igen pege på artikel 174 (indsat nederst i brevet), der slår fast, at der skal tages et særligt hensyn til områder med naturlige begrænsninger og geografisk og demografisk ugunstigt stillede områder - så som småøerne.

Venlig hilsen

Dorthe Winther

Formand, Sammenslutningen af Danske Småøer
Husmandsstræde 4, Omø. 4230 Skælskør. Mail: dw@danske-smaaoer.dk

Fra Lissabon traktaten:

Artikel 174's mål er at opnå territorial sammenhængskraft i Europa. Den understreger nødvendigheden af at europæiske tiltag (og støtteordninger) tilpasses de geografisk og demografisk særligt udsatte områders udfordringer.

Article 174

In order to promote its overall harmonious development, the Union shall develop and pursue its actions leading to the strengthening of its economic, social and territorial cohesion.

In particular, the Union shall aim at reducing disparities between the levels of development of the various regions and the backwardness of the least favored regions.

Among the regions concerned, particular attention shall be paid to rural areas, areas affected by industrial transition, and regions which suffer from severe and permanent natural or demographic handicaps such as the northernmost regions with very low population density and island, cross-border and mountain regions.